

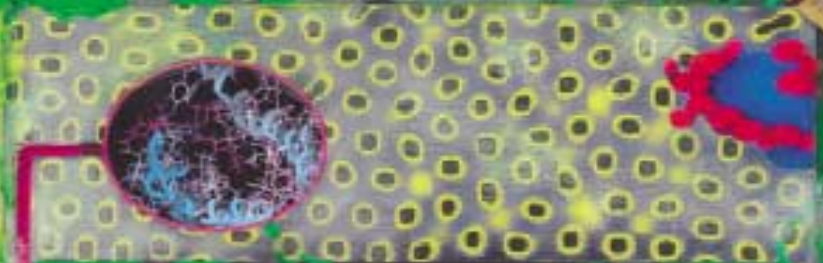

Geocentric Model

Bohr Model of Atom

Handwritten text at the bottom of the page, including the name 'ALBERT EINSTEIN' and other illegible notes.

Παρουσίαση δράσεων του Έργου:

Ανοικτές Θύρες- 2ος κύκλος

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΡΩΜΕΝΑ
2005-2006

Ε΄ ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στο πλαίσιο του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 και συγκεκριμένα στο έργο «Ανοικτές Θύρες-2ος Κύκλος», ένα ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα, υπέβαλε σχετική πρόταση με τον τίτλο «Επιστήμης Κοινωνία-Δρώμενα 2005-2006». Η πρόταση του ΕΙΕ εγκρίθηκε μεταξύ των τριών πρώτων.

Με χαρά στον κύκλο αυτό παρουσιάζονται οι δύο από τις τρεις δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ανωτέρω έργου, και αποτυπώνουν δραστηριότητες που απορρέουν από ερευνητικά προγράμματα των Ινστιτούτων του ΕΙΕ με συμμετοχή των ερευνητών τους και συγκεκριμένα: των Ινστιτούτων Οργανικής και Φαρμακευτικής Χημείας, Θεωρητικής & Φυσικής Χημείας και Νεοελληνικών Ερευνών-Πρόγραμμα Ιστορία των Επιστημών. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στη διάχυση και προβολή επιστημονικών θεμάτων στο ευρύτερο ενδιαφερόμενο κοινό.

Τρίτη 17 Απριλίου 2007

Workshop Σχεδιασμού Φαρμάκων

Διάλεξη - Έκθεση - Σεμινάρια

Το Ινστιτούτο Οργανικής και Φαρμακευτικής Χημείας του ΕΙΕ μέσω του Workshop Σχεδιασμού Φαρμάκων είχε ως κύριο σκοπό να μεταδώσει σε φοιτητές ΑΕΙ-θετικής κατεύθυνσης που επιλέχθηκαν, τη σπουδαιότητα της έρευνας στην υγεία, τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις στη δομική βιολογία /χημεία εστιάζοντας στον σχεδιασμό/σύνθεση φαρμάκων με μεθόδους πρωτεϊνικής κρυσταλλογραφίας ακτίνων-Χ, υπολογιστικής/συνθετικής και δομικής χημείας.

Ο κλασικός σχεδιασμός φαρμάκων, εδώ και μερικές δεκαετίες, βασίζεται στην ιδέα ότι πολλά φάρμακα συνδέονται σε ειδικά κέντρα-στόχους, μεταβάλλοντας τη φυσιολογική δράση ενζύμων-πρωτεϊνών. Η συνήθης πορεία ανακάλυψης ενός φαρμάκου περιλαμβάνει:

- την επιλογή ενός θεραπευτικού στόχου-ασθένεια (π.χ. Σακχαρώδης Διαβήτης ή Υπέρταση)
- την ταυτοποίηση του ενζυμικού ή άλλου μακρομοριακού στόχου για την αντιμετώπιση της ασθένειας
- τον σχεδιασμό και σύνθεση μορίων-φαρμάκων.

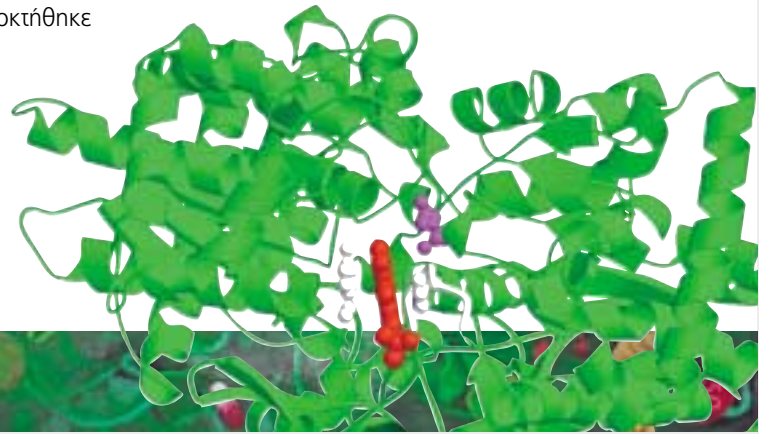
Όταν η τρισδιάστατη (3D) δομή ενός πρωτεϊνικού στόχου (ή τμήματος αυτού π.χ. ειδικό κέντρο σύνδεσης ενώσεων) είναι γνωστή τότε μπορεί να χρησιμοποιηθούν θεωρητικές υπολογιστικές μέθοδοι *in silico* για τη σύνθεση νέων ενώσεων, με επιθυμητές φαρμακολογικές ιδιότητες.

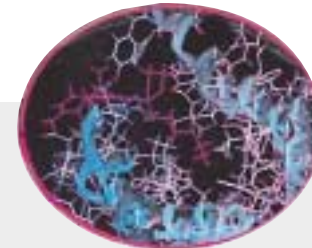
Η γνώση του τρόπου σύνδεσης των νέων ενώσεων στην πρωτεΐνη-στόχο συμβάλλει στην κατανόηση της δράσης τους και στην ταχύτερη ανακάλυψη εν δυνάμει φαρμάκων.

Η αποκωδικοποίηση του ανθρώπινου γονιδιώματος (15 Φεβρουαρίου 2001) και γονιδιωμάτων άλλων οργανισμών υπόσχεται πληθώρα νέων μακρομοριακών στόχων για τον σχεδιασμό νέων φαρμάκων. Ως εκ τούτου η μέθοδος του κατευθυνόμενου, από τη δομή, σχεδιασμού φαρμάκων προβλέπεται να έχει ευρύτερη εφαρμογή στο μέλλον.

Οι βασικές θεματικές ενότητες του σχολείου είναι:

- Βασικές αρχές μοριακού σχεδιασμού
- Εξοικείωση με έννοιες: πρωτεϊνική δομή-δεσμοί-γωνίες-αλληλεπιδράσεις
- Σχεδιασμός /κατασκευή μοντέλων κρυσταλλικών δομών
- Μοριακή απεικόνιση λειτουργίας/δράσης φαρμάκων
- Χρήση Η/Υ με σκοπό την εξοικείωση των «σπουδαστών» με την τρισδιάστατη απεικόνιση των μοριακών μοντέλων και εφαρμογή της τεχνογνωσίας που αποκτήθηκε στις διαλέξεις του workshop σχεδιασμού φαρμάκων

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Σύντομη παρουσίαση του ερευνητικού έργου του Ινστιτούτου Οργανικής & Φαρμακευτικής Χημείας από τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Δρ. Νικόλαο Οικονομάκο

Για το Workshop Σχεδιασμού Φαρμάκων θα μιλήσουν οι:

Δημήτρης Λεωνίδας, *εντεταλμένος ερευνητής, Ινστιτούτο Οργανικής & Φαρμακευτικής Χημείας/EIE*

Σπύρος Ζωγράφος, *εντεταλμένος ερευνητής, Ινστιτούτο Οργανικής & Φαρμακευτικής Χημείας/EIE*

Παναγιώτης Ζουμπουλάκης, *μεταδιδακτορικός συνεργάτης, Ινστιτούτο Οργανικής & Φαρμακευτικής Χημείας/EIE*

Ώρα έναρξης: 19.30

Σ Ε Μ Ι Ν Α Ρ Ι Α

Παράλληλα τα αποτελέσματα του Workshop Σχεδιασμού Φαρμάκων, που πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα Απριλίου-Δεκεμβρίου 2006, θα παρουσιασθούν με ειδικά σεμινάρια και posters από τους φοιτητές που συμμετείχαν.

Τα σεμινάρια θα απευθύνονται κυρίως σε φοιτητές, καθηγητές Μ.Ε. και σε ειδικά ενδιαφερόμενο κοινό.

Λόγω του περιορισμένου αριθμού θέσεων απαιτείται δήλωση συμμετοχής.

Αίθουσα σεμιναρίων του ΕΙΕ

16,18,19 και 20 Απριλίου • ώρα 12.00-14.00

Στον ισόγειο χώρο του ΕΙΕ θα εκτίθεται η τρισδιάστατη απεικόνιση του μοριακού μοντέλου καθώς και έκθεση με posters και φωτογραφίες.

Τρίτη 24 Απριλίου 2007

Φυσικής Περίπλους

Παρουσίαση εκπαιδευτικού ντοκιμαντέρ σε DVD με τίτλο «Φυσικής Περίπλους - Η Γένεση της Σύγχρονης Φυσικής» παραγωγής ΕΙΕ, διάρκειας 53' και της αντίστοιχης έκδοσης «Η θεωρία της ειδικής και γενικής σχετικότητας» ενός εκλαϊκευτικού άρθρου του ίδιου του Αϊνστάιν, που συνοδεύει το DVD.

Η παραγωγή του ντοκιμαντέρ έγινε με αφορμή το *Διεθνές έτος Φυσικής* με στόχο να μεταφέρει στους μαθητές/σπουδαστές και στο ευρύτερο κοινό τον ενθουσιασμό και την ομορφιά της φυσικής επιστημονικής σκέψης (πεδίο έρευνας που κατ' εξοχήν καλλιεργεί τη φαντασία), να τους εξοικειώσει με τα σύγχρονα επιτεύγματα και να επιτρέψει στον ανθρώπινο νου να συλλάβει το σύμπαν στην ολότητά του.

Την επιστημονική επιμέλεια του ντοκιμαντέρ ανέλαβαν οι ερευνητές του ΕΙΕ:

Ευθύμιος Νικολαΐδης, *Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών*

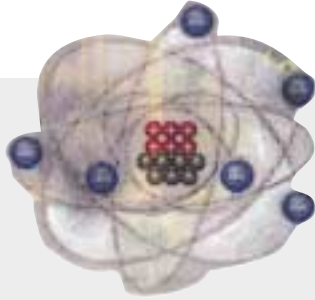
Γιάννης Πετσαλάκης, *Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Θεωρητικής και Φυσικής Χημείας*, σε συνεργασία με ομάδα επιστημόνων του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Τομέα Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η σκηνοθεσία έγινε από τον Κώστα Βρεττό και η διεύθυνση φωτογραφίας/μοντάζ από τον Ορέστη Σταμούλη.

Υπεύθυνη για τον συντονισμό της όλης παραγωγής:

Ελένη Γραμματικοπούλου, *Υπεύθυνη Μορφωτικών Εκδηλώσεων, Συντονίστρια του προγράμματος «Ανοικτές Θύρες»*

Απόσπασμα από την εισαγωγή του ίδιου του Αϊνστάιν για την έκδοση «Η θεωρία της ειδικής και γενικής σχετικότητας»:

*«Σκοπός αυτού του μικρού βιβλίου **Η θεωρία της ειδικής και γενικής σχετικότητας** είναι οι ενδιαφερόμενοι για τη θεωρία της σχετικότητας να αποκτήσουν στο μέτρο του δυνατού, από επιστημονική και φιλοσοφική άποψη, την πλέον ακριβή έννοια ιδίως όταν κατέχουν το μαθηματικό όργανο της θεωρητικής φυσικής... Παρέλεια σκοπίμως να εκθέσω τις εμπειρικές και φυσικές βάσεις της θεωρίας, ώστε να μην προκαλέσω σύγχυση στους αμύητους στη Φυσική αναγνώστες. Ελπίζω το βιβλιαράκι αυτό να προσφέρει σε πολλούς μερικές ευχάριστες και ενδιαφέρουσες ώρες».*

A. Einstein

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Σύντομη παρουσίαση για την παραγωγή/στόχο του ντοκιμαντέρ από τους:

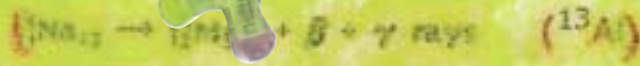
Ευθύμιο Νικολαΐδη, *Διευθυντή Ερευνών, Υπεύθυνο Προγράμματος Ιστορίας των Επιστημών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών/ΕΙΕ και Επιστημονικό Υπεύθυνο για τη δράση αυτή των «Ανοικτών Θυρών II»*

Γιάννη Πετσαλάκη, *Διευθυντή Ερευνών, Ινστιτούτο Θεωρητικής & Φυσικής Χημείας/ΕΙΕ*

Προβολή του ντοκιμαντέρ, διάρκεια 53'.

Ώρα έναρξης: 19.30

Αναγνώσεις του Παισανία

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

3 - 31 ΜΑΪΟΥ
2007

ΣΤ' ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

Πρόγραμμα «Ανοικτές Θύρες II» του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών σε συνεργασία με την Γεννάδειο Βιβλιοθήκη - Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών. Χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Συντονισμός:

Ελένη Γραμματικοπούλου

Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου:

Γιώργος Τόλιας

Επιμέλεια Ύλης:

Ιόλη Βιγγοπούλου

Οργανωτική Επιτροπή:

Μαρία Γεωργοπούλου, Ελένη Γραμματικοπούλου,
Céline Guilmet, Γιάννης Α. Πικουλιάς,
Κωνσταντίνος Στάικος, Γιώργος Τόλιας

Επιμέλεια - Συντονισμός Εκθέσεων Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών:

Κωνσταντίνος Στάικος

Επιμέλεια Εκθέσεων Γεννάδειου Βιβλιοθήκης:

Μαρία Γεωργοπούλου

Το έργο του Παισανία «Ελλάδος Περιήγησις» συντάχθηκε τον 2ο αι. μ.Χ. και αποτελεί ήδη μια «αρχαιολογική» προσέγγιση του ελληνικού χώρου (Πελοπόννησος και Στερεά Ελλάδα). Πρόκειται για ένα πανόραμα και ταυτόχρονα έναν πολύτιμο οδηγό των «αξιοθέατων»: μια αναλυτική εξ αυτοψίας περιγραφή των μνημείων της Ελλάδας των ρωμαϊκών χρόνων με έμφαση στη μνημειακή τοπογραφία πόλεων και μεγάλων ιερών, μια συστηματική καταγραφή λατρευτικών δρώμενων και δοξασιών.

Όλες οι ενδείξεις υποδεικνύουν ότι το έργο του Παισανία δεν είχε μεγάλη απήχηση στους συγχρόνους του. Ωστόσο, το έργο επιβιώνει έως τα πρωτοβυζαντινά χρόνια και διασώζεται αποσπασματικά χάρις στις διαδοχικές αναλημπές του βυζαντινού ουμανισμού. Η ανάδυση του έργου κατά την παλαιολογία αναγέννηση και η διάχυσή του στη Δύση από Έλληνες αρχικά και κατόπιν από δυτικούς αρχαιολογούς, θα σηματοδοτήσουν την απαρχή νέων σχέσεων με την ελληνική αρχαιότητα, με έμφαση στη γεωγραφική, πολιτιστική και υλική της πραγματικότητα. Το έργο θα αποτελέσει τον κύριο οδηγό των ξένων περιηγητών, τη βάση της αρχαιολογίας της Ελλάδας, ενώ, ταυτόχρονα, θα συνδεθεί με τον ελληνικό προ-εθνικό πατριωτισμό. Μετά τη συγκρότηση των αρχαιολογικών σπουδών (από τα μέσα του 19ου αιώνα και μετά), παρατηρείται μια κριτική προσέγγιση του έργου του Παισανία, η οποία θα

καταλήξει στην εκτίμηση και αποκατάσταση της αξιοπιστίας του αρχαίου περιηγητή.

Προκειμένου να διερευνηθεί η διαχρονία, οι τομές και η επίδραση της παράδοσης του Παισανία, το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών σε συνεργασία με την Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, διοργανώνει σειρά επιστημονικών εκδηλώσεων με γενικό τίτλο «Αναγνώσεις του Παισανία», στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Ανοικτές Θύρες II». Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν διεθνές διεπιστημονικό συμπόσιο, εκθέσεις ιστορικού υλικού και ειδικές επιμορφωτικές διαλέξεις.

Το Συμπόσιο θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα και θα διαρκέσει από την Πέμπτη 3 Μαΐου έως και το Σάββατο 5 Μαΐου 2007. Οι εργασίες του θα διεξαχθούν στο Αμφιθέατρο «Λεωνίδας Ζέρβας» του ΕΙΕ και στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη. Οι εργασίες του Συμποσίου θα ολοκληρωθούν με Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης.

Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια δύο εκθέσεων ιστορικού υλικού, στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη. Οι εκθέσεις θα διαρκέσουν έως το τέλος Μαΐου με ελεύθερη είσοδο.

Σε όλη τη διάρκεια του μηνός Μαΐου, θα πραγματοποιηθεί στο ΕΙΕ σειρά επιμορφωτικών διαλέξεων.

Αναγνώσεις του Πausanία

Έκθεση χειρογράφων, σπανίων βιβλίων, χαρτών, ιστορικού και εικαστικού υλικού

Η έκθεση χωρίζεται σε τρεις ενότητες.

Στην πρώτη παρουσιάζεται το έργο, οι διαδρομές και τα ενδιαφέροντα του Πausanία καθώς και το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η *Περιήγηση*. Η δεύτερη, κεντρική ενότητα, εστιάζεται στην τύχη του έργου του στους νεώτερους χρόνους (15ος-19ος αι.). Παρουσιάζονται χειρόγραφα και εκδόσεις της *Περιήγησης* του Πausanία καθώς και έργα που επηρεάστηκαν από αυτήν (χάρτες και τοπογραφικά σχέδια, αναπαραστάσεις αρχαιολογικών χώρων, περιηγητικές εκδόσεις, έργα τέχνης και αρχαιογνωστικές εργασίες). Η τελευταία ενότητα επιχειρεί έναν σύγχρονο απολογισμό της *Περιήγησης*. Σε αυτήν παρουσιάζονται προηλάσματα των αρχαιολογικών χώρων σύμφωνα με την αρχαία περιγραφή, πίνακες ταυτίσεων, πρόσφατες εκδόσεις του έργου και σχετικά με τον Πausanία σύγχρονα μελετήματα.

Η έκθεση είναι εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Σκοπός της είναι να μυήσει το ευρύ κοινό στις ποικίλες πτυχές της ανάκτησης της ελληνικής αρχαιότητας μέσα από μια εξιστόρηση των αναγνώσεων του Πausanία αλλά και να αναδείξει την ακτινοβολία του έργου. Η έκθεση πραγματοποιείται στο ΕΙΕ και στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη. Το υλικό της έκθεσης του ΕΙΕ είναι κυρίως αναπαραγωγές οι οποίες συνοδεύονται από χαρακτηριστικά πρωτότυπα έργα από τις συλλογές Δ. Κοντομνή, Κ. Σταίκου, Ε. Φινόπουλου, το Μουσείο Μπενάκη και την Βιβλιοθήκη του ΙΝΕ/ΕΙΕ. Στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη θα λειτουργεί παράλληλα έκθεση του πρωτότυπου υλικού από τις πλούσιες συλλογές της Βιβλιοθήκης. Τις εκθέσεις θα συνοδεύει ένας αναλυτικός εικονογραφημένος κατάλογος σε δύο γλώσσες (ελληνικά-αγγλικά).

Παράλληλα, στο Μουσείο της Πόλης των Αθηνών (Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία) έχουν προγραμματισθεί ειδικές ξεναγήσεις όλες τις Τρίτες του Μαΐου (11.00 - 13.00) από τον Διευθυντή του Μουσείου, καθηγητή κ. Στυλιανό Λυδάκη (*απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής*).

Διεθνές Συμπόσιο Αναγνώσεις του Πausανία

3-5 Μαΐου 2007

με τη συμμετοχή διακεκριμένων Ελλήνων και ξένων ερευνητών
Αμφιθέατρο ΕΙΕ - Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

Πέμπτη 3 Μαΐου 2007

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

19.30-20.00

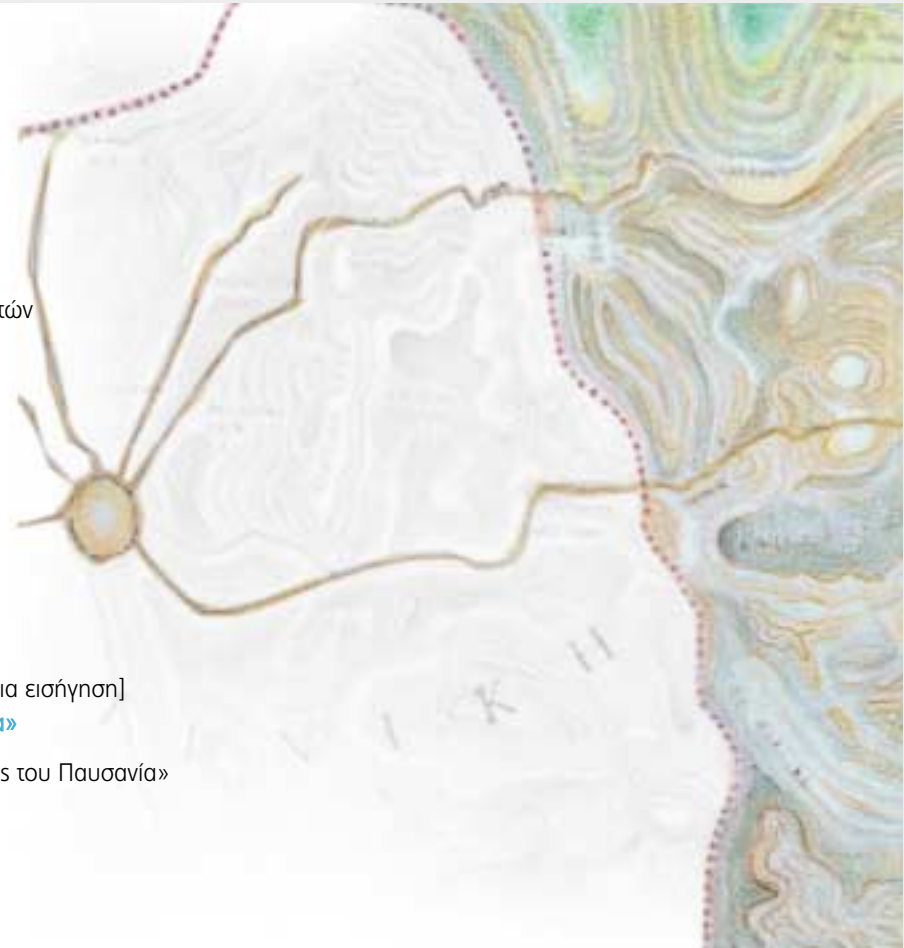
Χαιρετισμοί

20.00-21.00

Glen W. Bowersock [εναρκτήρια εισήγηση]
«Ο Πausανίας τότε και σήμερα»

21.15

Εγκαίνια Έκθεσης: «Αναγνώσεις του Πausανία»

Παρασκευή 4 Μαΐου 2007

Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

- 09.30-11.30 **ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1η : «Η Κληρονομιά»**
Χρ. Αγγελίδη, Ηλ. Αναγνωστάκης, Μ. Cassevit,
Κ. Στάικος, Γ. Τόλιας
- 11.30-12.00 Διάλειμμα
- 12.00-14.00 **ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2η: «Ο Πausανίας στους Νεώτερους Χρόνους»**
Αθ. Μάηλιαρης, Ν. Πακωβάκη, L. Beschi,
C. Guilmet
- 17.30-19.30 **ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3η: «Ο Πausανίας στους Νεώτερους Χρόνους» (συνέχεια)**
Γ. Χριστοδούλου, Π. Τουρνικιώτης,
Ουρ. Πολυκανδριώτη
- 20.00 Εγκαίνια Έκθεσης
«Αναγνώσεις του Πausανία από τις συλλογές της Γενναδείου Βιβλιοθήκης»

Σάββατο 5 Μαΐου 2007

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

09.30-11.30

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4η: «Ο Πausανίας Σήμερα»

M. Zost, A. Π. Ματθαίου

Γ. Τσιφόπουλος, Γ. Α. Πίκουλης, H. Goette

11.30-12:00

Διάλειμμα

12:00-14:00

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5η: «Ο Πausανίας Σήμερα» (συνέχεια)

E. Kουρίνου, U. Sinn,

A. Jaquemin, Π. Θέμελης

18.30-20.30

Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης

Επιμορφωτικές Διαλέξεις «Αναγνώσεις του Πausανία»

Αμφιθέατρο Λεωνίδας Ζέρβας, ΕΙΕ

Τρίτη 8 Μαΐου 2007

Ο Περιηγητής Πausανίας

Γιάννης Α. Πίκουλης, *Αν. Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (ΙΑΚΑ),
Εκδότης Περιοδικού ΗΟΡΟΣ*

Τρίτη 15 Μαΐου 2007

Ο Πausανίας «ιστορικός»

Γεώργιος Τόλης, *Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΙΝΕ/ΕΙΕ*

Ώρα έναρξης: 19.30

Τρίτη 22 Μαΐου 2007

Ο Πausanías και οι περιηγητές

Ιόλη Βιγγοπούλου, *Ιστορικός, Εντεταλμένη ερευνήτρια, ΙΝΕ/ΕΙΕ*

Αλίκη Ασβεστά, *Ιστορικός, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη-Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών*

Ο Πausanías και η τέχνη

Celine Guilmet, *Ιστορικός Τέχνης*

Τρίτη 29 Μαΐου 2007

Οι εκδόσεις και ο Πausanías

Μαρία Γεωργοπούλου, *Ιστορικός, Διευθύντρια της Γενναδείου Βιβλιοθήκης - Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών*

Κωνσταντίνος Στάικος, *Ιστορικός του Βιβλίου*

Ώρα έναρξης: 19.30

